

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej CSc. a členov JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. a JUDr. Ľuboša Szigetiho v právnej veci navrhovateľa: **PhDr. J. Š.**, zastúpeného *Mgr. R. H.*, proti odporcovi: **O.P.Ú. v K.**, Senný trh č. 4, Komárno, za účasti: **1) Ing. T. Š.**, **2) J. U.**, obaja zastúpení *Mgr. I. Š.*, **3) O. Ú. T.**, **4) P. D. S.**, **5) P. D. T.**, **6) P. D. Z. Olča -právny nástupca M. a.s.**, so sídlom Z. O., Kolárovska 786, zastúpený *JUDr. T. N.*, **7) L. SR.**, zastúpené *JUDr. E. M.*, **8) S. V. P.**, **š.p. B. Š.**, **9) R. S. a Ú. C. K.**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu odporcu č. 2005/00012/77-F zo dňa 25. augusta 2005, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 23 Sp 26/2005-134 zo dňa 12. septembra 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 23 Sp 26/2005-134 zo dňa 12. septembra 2007 v časti o náhrade trov konania **m e n í t a k**, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

V ostatnej časti napadnutý rozsudok **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre potvrdil rozhodnutie č. 2005/00012/77-F zo dňa 25. augusta 2005, ktorým odporca rozhodol tak, že navrhovateľovi ako aj ďalším žiadateľom: Ing. T. Š. a J. U. nepriznal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zapísaných v PK kat. územie T. PKV č. X

- parc. č. X roľa o výmere 3ha 4035m²

- parc. č. X roľa o výmere 5ha 533m²
- parc. č. X roľa o výmere 4ha 7932m²
- parc. č. X roľa o výmere 5672m²
- parc. č. X roľa o výmere 1ha 8066m²
- parc. č. X roľa o výmere 2ha 756m²
- parc. č. X roľa o výmere 5276m²
- parc. č. X lúka o výmere 2ha 4292m²
- parc. č. X roľa o výmere 1ha 1707m²
- parc. č. X lúka o výmere 2ha 6482m²
- parc. č. X lúka o výmere 2ha 5245m²
- parc. č. X roľa o výmere 2ha 4464m²
- parc. č. X roľa o výmere 9304m²
- parc. č. X roľa o výmere 1ha 1691m²
- parc. č. X roľa o výmere 4355m²
- parc. č. X lúka o výmere 4578m²
- parc. č. X lúka o výmere 1ha 4908m²
- parc. č. X roľa o výmere 1ha 7911m²
- parc. č. X roľa o výmere 1ha 8692m²
- parc. č. X roľa o výmere 6226m²

PKV č. X

- parc. č. X dom, dvor o výmere 1ha 4666m²
- parc. č. X záhrada o výmere 510m²
- parc. č. X dom, dvor o výmere 3669m²
- parc. č. X záhrada o výmere 1717m²
- parc. č. X dvor o výmere 5449m²
- parc. č. X roľa o výmere 647m²
- parc. č. X roľa o výmere 4ha 203m²
- parc. č. X vodné plochy o výmere 83m²
- parc. č. X roľa o výmere 561m²
- parc. č. X L. o výmere 568m²
- parc. č. X roľa o výmere 928m²
- parc. č. X lúka o výmere 1428m²
- parc. č. X roľa o výmere 1611m²
- parc. č. X roľa o výmere 6719m²
- parc. č. X roľa o výmere 1ha 7263m²
- parc. č. X pasienky o výmere 1ha 2971m²
- parc. č. X pasienky o výmere 1525m²
- parc. č. X roľa o výmere 5866m²
- parc. č. X pasienky o výmere 4ha 4389m²
- parc. č. X vodná plocha o výmere 2ha 8773m²
- parc. č. X roľa o výmere 4064m²
- parc. č. X roľa o výmere 6661m²

PKV č. X

- parc. č. X dom, dvor o výmere 636m²

PKV č. X

- parc. č. X lúka o výmere 1ha 2797m²
- parc. č. X roľa o výmere 3809m²
- parc. č. X roľa o výmere 4985m²
- parc. č. X vodné plochy o výmere 5032m²

- parc. č. X roľa o výmere 5176m²
- parc. č. X pasienky o výmere 5985m²
- parc. č. X roľa o výmere 2561m²
- parc. č. X pasienky o výmere 5618m²
- parc. č. X roľa o výmere 1021m²

PKV č. X

- parc. č. X dom, dvor o výmere 3316m²

PKV č. X

- parc. č. X dom, dvor o výmere 151m²
- parc. č. X dvor o výmere 363m²
- parc. č. X záhrada o výmere 108m²

z dôvodu, že nie sú splnené podmienky na vydanie nehnuteľnosti podľa § 6 ods. 2 zákona.

Vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zapísaných v PKV č. X parc. č. X oráčina vo výmere 2172m² z dôvodu, že žiadatelia nie sú oprávnenými osobami podľa § 4 ods. 2 zákona.

V rozhodnutí označenom rímska II. odporca rozhodol tak, že dedičom po žiadateľoch L. Š., zomrelom 21.03.1998 a M. Š., zomrelej 12.06.1996, okrem navrhovateľa aj Ing. T. Š. a J. U. nepriznal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zapísaných v PKV č. X

- parc. č. X dom dvor o výmere 1ha 4666m²
- parc. č. X záhrada o výmere 510m²
- parc. č. X dom, dvor o výmere 3669m²
- parc. č. X záhrada o výmere 1717m²
- parc. č. X dvor o výmere 5449m²
- parc. č. X roľa o výmere 647m²
- parc. č. X roľa o výmere 4ha 203m²
- parc. č. X vodné plochy o výmere 83m²
- parc. č. X roľa o výmere 561m²
- parc. č. X les o výmere 568m²
- parc. č. X roľa o výmere 928m²
- parc. č. X lúka o výmere 1428m²
- parc. č. X roľa o výmere 1611m²
- parc. č. X roľa o výmere 6719m²
- parc. č. X roľa o výmere 1ha 7263m²
- parc. č. X pasienky o výmere 1ha 2971m²
- parc. č. X pasienky o výmere 1525m²
- parc. č. X roľa o výmere 5866m²
- parc. č. X pasienky o výmere 4ha 4389m²
- parc. č. X vodná plocha o výmere 2ha 8773m²
- parc. č. X roľa o výmere 4064m²
- parc. č. X roľa o výmere 6661m²

PKV č. X

- parc. č. X dom, dvor o výmere 636m²

z dôvodu, že žiadatelia nebohý L. Š. a nebohá manželka M. Š. nie sú oprávnenými osobami na vydanie nehnuteľnosti podľa § 4 ods. 2 zákona.

V dôvodoch napadnutého rozsudku poukázal na správne zistený skutkový stav

a z toho vyodený správny právny záver odporcu, s ktorým sa krajský súd stotožnil. Podľa krajského súdu bolo jednoznačne preukázané, že nie je daný reštitučný titul, keďže v konaní bolo preukázané, že nehnuteľnosti prešli na štát podľa dekrétu č. 108/45 Sb. a že pôvodný vlastník nehnuteľností M. F. bol odsúdený podľa § 5 nariadenia SNR č. 33/45 Sb. v znení nariadenia č. 57/46 Sb.n. SNR za čin kolaborantstva a podľa krajského súdu správne rozhodol odporca podľa § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb., že nie je možné priznať navrhovateľovi vlastnícke právo, pretože majetok bol pôvodnému vlastníkovi skonfiškovaný z iného dôvodu, nie preto, že bol maďarskej národnosti, ale že bol odsúdený za čin kolaborantstva, pričom podľa krajského súdu, súd nie je oprávnený hodnotiť, resp. revidovať rozhodnutie Ľudového súdu v Komárne sp. zn. TĽud 68/45 zo dňa 03.09.1946, podľa ktorého bol právny predchodca oprávnených odsúdený.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie navrhovateľ, ktorý namietal, že súd zaviazal navrhovateľa na zaplatenie trov konania povinnému v 4. rade, ktorému neprislúcha postavenie účastníka konania, pretože účastníkmi konania boli len navrhovateľ a odporcovia v 1. až 3. rade.

Navrhovateľ uviedol, že považuje rozsudok krajského súdu za vecne nesprávny, pretože vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa navrhovateľa podmienka vyňatia majetku z konfiškácie bola splnená, pretože pôvodný vlastník nehnuteľností bol potrestaný podľa § 5 nariadenia č. 33/1945 Sb.n. SNR ako previnilec fašistického režimu a nie ako kolaborant, ako je chybné uvedené v rozsudku sp. zn. TĽud 68/45 zo dňa 03.09.1946, keďže kolaborantstvo je upravené v ustanovení § 3 nariadenia, pričom v uvedenom rozsudku sa výslovne spomína § 5 nariadenia č.33/1945 Sb.n SNR, navyše pokiaľ by sa bol M. F. dopustil trestného činu kolaborantstva, nemohol by byť odsúdený na trest verejného pokarhania, keďže v prípade prečinu kolaborantstva by nemohol byť potrestaný trestom verejného napomenutia, ale len trestom na slobode do 30 rokov, za priťažujúcich okolností trestom smrti. Už samotná skutočnosť, že M. F. bol židovskej národnosti a že účelom nariadenia bolo potrestanie fašistických zločincov, okupantov, zradcov a kolaborantov je dôvodom vzniku pochybností o správnosti ako aj zákonnosti odsudzujúceho rozsudku. Podľa navrhovateľa krajský súd bol oprávnený vyhodnotiť rozsudok č.k. TĽud 68/45 ako vykonštruovaný a nezákonný, a to v súlade s účelom zákona č. 229/1991 Zb., tak ako je vyjadrený v preambule a len pre účely reštitučného konania. Navrhovateľ poukázal na skutočnosť, že predmetný trestný rozsudok nie je možné zrušiť na základe zákona č. 119/1990 Zb. o súdnych rehabilitáciách, pretože sa naň nevzťahuje jeho vecná pôsobnosť, a teda ako oprávnená osoba nemá inú možnosť, než domáhať sa pre účely reštitučného konania vyhodnotenia predmetného trestného rozsudku ako nezákonného. Podľa navrhovateľa jediný spôsob ako dosiahnuť nápravu krívd, ku ktorým došlo v prípade osoby pôvodného vlastníka nehnuteľností, je vyriešenie právnej otázky, či bol prvostupňový súd oprávnený vyhodnotiť predmetný trestný rozsudok ako rozsudok, ktorý je v rozpore s princípmi demokratickej spoločnosti rešpektujúcej občianske politické práva a slobody zaručené ústavou a vyjadrené v medzinárodných dokumentoch a medzinárodných právnych normách. Navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že zákon č. 229/1991 Zb. umožňuje riešiť špecifický prípad nápravy krívd, ku ktorým reálne došlo. Už nepoužitie pojmu „nezákonnosť“, ale použitie pojmu „krivda“ vylučuje formálny prístup, keďže je potrebné každý prípad posudzovať individuálne v záujme nápravy nespravodlivosti, ku ktorej došlo pred novembrom 1989.

Na základe uvedeného navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu navrhol zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporca ani zúčastnené osoby sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal vec podľa § 246c, § 214 ods. 1 OSP v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní a podľa § 246c, § 219 OSP napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a pripojeného administratívneho spisu ako aj spisu krajského súdu dospel odvolací súd k záveru, že závery súdu prvého stupňa vychádzajú z náležitým spôsobom zisteného skutkového stavu a správnej aplikácie príslušných zákonných ustanovení.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o nepriznaní vlastníckeho práva navrhovateľa a zúčastnených osôb (Ing. T. Š. a J. U.), (ktorí nepodali proti rozhodnutiu odporcu opravný prostriedok ani odvolanie proti rozsudku krajského súdu), preto primárne v medziach odvolania navrhovateľa Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Keďže Ing. T. Š. a J. U. nepodali opravný prostriedok proti rozhodnutiu odporcu a ani nenapadli rozsudok krajského súdu, odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok len v rozsahu odvolacích dôvodov uplatnených navrhovateľom.

Z administratívneho spisu odporcu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, vykonal vo veci šetrenie a skúmal, či sú splnené podmienky na vydanie nehnuteľnosti podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej len zákon o pôde), či žiadatelia (vrátane navrhovateľa) sú oprávnenými osobami podľa § 4 ods. 2 písm. b) zákona o pôde, akým spôsobom boli nehnuteľnosti odňaté pôvodnému vlastníkovi M. F. a či je možné nehnuteľnosť vydať podľa § 6 zákona o pôde.

V časti rozhodnutia označenej pod rímskym číslom I.-A odporca nepriznal navrhovateľovi a ďalším žiadateľom (Ing. T. Š. a J. U.) vlastnícke právo k nehnuteľnostiam vyššie špecifikovaným z dôvodu, že nie sú splnené podmienky na vydanie nehnuteľnosti podľa § 6 ods. 2 zákona.

V odôvodnení odporca uviedol, že už predchádzajúcim rozhodnutím predchodca správneho orgánu vydal rozhodnutie č. 2002/00041/6-A zo dňa 2. mája 2002, ktorým nepriznal vlastnícke právo z dôvodu nepreukázania nároku, ktoré v dôsledku odvolania navrhovateľa bolo Krajským súdom v Nitre v konaní sp. zn. 11S 44/02 zo dňa 19. augusta 2002 zrušené. Na základe rozsudku Krajského súdu v Nitre po doplnení ďalších dokladov vykonal správny orgán šetrenie a preskúmal, či sú splnené podmienky na vydanie nehnuteľnosti podľa zákona o pôde. Následne rozhodol podľa § 9 ods. 4,

pričom dospel k rovnakému skutkovému záveru, že žiadateľom nepriznal vlastníctvo k nehnuteľnostiam v kat. území T. z dôvodu, že nie sú splnené podmienky na vydanie nehnuteľnosti podľa § 6 ods. 2 zákona.

Žiadatelia si uplatnili nárok na vydanie nehnuteľnosti ako dedičia zo závetu po pôvodnom vlastníkovi M. F., ktorý bol vyhlásený za mŕtveho a ktorý spísal závet 24.11.1948, ktorý bol správnomu orgánu predložený v neoverenej kópii. Podľa uznesenia č. 4D 109/2003-28, DNot 82/2003 zo dňa 15. júla 2003, ktoré vydal Okresný súd v Ružomberku v dedičskej veci po nebohom M. F. so zanechaním závetu bolo konanie zastavené, pretože PhDr. J. Š. uviedol, že porúčiteľ nezanechal žiaden hnutelný, alebo nehnuteľný majetok. Poukázal na ustanovenie § 4 ods. 2 zákona, z ktorého vyplýva, že ak osoba, ktorej nehnuteľnosť prešla v dobe od 25.02.1948 do 01.01.1990 do vlastníctva štátu v prípadoch uvedených v § 6 zákona zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13 sú oprávnenými osobami pokiaľ sú štátnymi občanmi Českej a Slovenskej federatívnej republiky a majú trvalý pobyt na jej území, fyzické osoby, ktorými sú pod písm. a) dedič zo závetu, ktorý bol predložený pri dedičskom konaní, ktorý nadobudol celé dedičstvo a pod písm. b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol vlastníctvo, ale iba v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu.

V ďalšom konaní správny orgán skúmal, ako boli nehnuteľnosti odňaté a zistil, že v PKV č. X, X, X a X kat. územie T., ktoré sú vedené v celosti na M. F. sú značené v časti B vyznačené ČD X došlo 06.12.1958 podľa výmeru ONV v Č. č. X vložené vlastnícke právo na Československý štát v správe ONV v T.. V PKV č. X kat. územie T. parc. č. X bola odpísaná z PKV č. X a na základe výmeru ONV v Č. z X.06.1955 prešla do vlastníctva štátu v správe T. n.p. I. N.. V PKV č. X kat. územie T. nie je žiaden zápis o prechode nehnuteľnosti na štát, alebo na inú právnickú osobu.

Výmerom č. 562-3/10-1950 zo dňa X.03.1950, ktorý vydal ONV v Č. podľa § 1 ods. 4 dekrétu prezidenta č. 108/1945 Sb. v znení zákona č. 84/1949 Sb. o konfiškácii nepriateľského majetku a fondoch národnej obnovy po skonštatovaní, že sú splnené podmienky pre konfiškáciu majetku podľa § 1 ods. 1 bod 3 tohto dekrétu sa M. F. konfiškujú jeho majetok v kat. území T.. Ako dôvod je uvedené, že majiteľ nehnuteľnosti, osoba maďarskej národnosti, vyvíjala činnosť smerujúcu proti zvrchovanosti, samostatnosti, demokraticko-republikánskej štátnej forme, choval sa nepriateľsky voči národu slovenskému a českému a podporoval nemeckých a maďarských okupantov.

Na základe žiadosti ONV v Č. požiadal Ľudový súd o vydanie uznesenia o prepise vlastníckeho práva predmetných vložkách v kat. území T., ktorých vlastníkom bol M. F. na Československý štát na základe výmeru o konfiškácii, následne Ľudový súd na jednotlivých PKV urobil pečiatku a vydal uznesenie Čd 947/98 zo dňa 28.12.1958, v ktorom povolil prevod vlastníckeho práva nehnuteľností zapísaných v PKV č. X, X, X a X v kat. území T. na Československý štát.

Odporca správne zistil, že nehnuteľnosti prešli na štát dňom 30.10.1945 podľa § 1 ods. 3 bod 3. dekrétu č. 108/45 Sb. v súlade s §4 dekrétu. Týmto dekrétom bola vyslovená všeobecná zásada, že za skonfiškovaný treba považovať celý majetok osoby, u ktorej bola zistená nepriateľská činnosť v zmysle dekrétu a preto aj bez uvedenia konkrétnych nehnuteľností treba za konfiškovaný majetok považovať všetok majetok. Zápis, ktorý bol prevedený do pozemkovej knihy v r. 1958 mal podľa odporcu len

deklaratórny charakter.

V ďalšom konaní správny orgán zisťoval, či je možné predmetné nehnuteľnosti vydať podľa § 6 ods. 2 zákona. Šetrením zistil, že M. F. bol odsúdený podľa § 5 nariadenia SNR č. 33/1945 Sb. n. SNR v znení nariadenia č. 57/1946 Sb. n. SNR na základe rozsudku Okresného ľudového súdu Tľud 68/45 zo dňa 3. septembra 1946 právoplatného dňa 03.09.1946, podľa ktorého bol M. F. uznaný za vinného za čin kolaboranstva podľa § 5 nariadenia a odsúdený na verejné pokarhanie v súlade s § 4 nariadenia.

Vzhľadom k zisteniu, že pôvodný vlastník M. F. bol odsúdený podľa nariadenia SNR č. 33/1945 Sb.n. SNR v znení nariadenia č. 57/1946 Sb.n. SNR odporca konštatoval nesplnenie podmienky na vydanie nehnuteľnosti podľa § 6 ods. 2 zákona a nemožnosť jeho vydania.

Ku skutkovým zisteniam a právnym záverom odporcu uvedeným v bode I.- A rozhodnutia, ktoré si osvojil aj krajský súd nemal žiadne výhrady ani súd odvolací, ktorý považoval vyslovený právny názor odporcu za správny, pričom k odvolacím námietkam navrhovateľa považuje za potrebné zdôrazniť, že súdny prieskum administratívnych rozhodnutí vrátane rozhodnutia odporcu je obmedzený na skúmanie legality správnych rozhodnutí a postupu správneho orgánu v rozsahu dôvodov vymedzených v opravnom prostriedku, pričom odvolací súd považuje za dôležité zdôrazniť, že v rámci súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov je potrebné dôsledne aplikovať jeden zo základných princípov právneho štátu, princíp právnej istoty, ktorý je vyjadrený v čl. 2 ods. 2 Ústavy SR tak, že štátne orgány môžu konať „iba v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon“.

Z argumentácie navrhovateľa vyplýva, že podmienka vyňatia majetku z konfiškácie bola splnená a k takémuto záveru mal dospieť krajský súd po dôkladnom rozbere trestného rozsudku č.k. Tľud 68/45 zo dňa 3. septembra 1946.

Pokiaľ navrhovateľ namieta, že krajský súd bol oprávnený vyhodnotiť predmetný trestný rozsudok, nakoľko to umožňuje samotný zákon č. 229/1991 Zb., ktorý rieši špecifický prípad nápravy krívd, ku ktorým reálne došlo, s týmto názorom nebolo možné súhlasiť.

Podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že krajský súd dôsledne posudzoval dôvody uvedené v opravnom prostriedku, pričom v predchádzajúcom konaní sa krajský súd zaoberal podrobne všetkými dôvodmi a námietkami, ktoré navrhovateľ uplatnil.

Konanie a rozhodovanie o opravnom prostriedku je konaním o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu podľa V. časti (jej 3. hlavy) OSP a nie je pokračovaním administratívneho konania.

Nie je preto úlohou prvostupňového súdu dopĺňovať vecnú, či právnu argumentáciu rozhodnutia odporcu a nie je ani jeho úlohou vykonávať dokazovanie na skutočnosti, ktorých zistenie je podmienkou zistenia skutočného stavu veci už v administratívnom konaní. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 250i OSP.

Krajský súd nepochybil, keď vyslovil záver, že nie je oprávnený hodnotiť, resp. revidovať právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bol odsúdený pôvodný vlastník nehnuteľností. Odvolací súd v tejto súvislosti považuje za dôležité upriamiť pozornosť na to, že primárne zo žiadneho ustanovenia zákona č. 229/1991 Zb. nebolo možné vyvodiť oprávnenie odporcu posudzovať, resp. revidovať právoplatné rozhodnutie súdu o uznaní viny pôvodného vlastníka nehnuteľností M. F. za čin kolaboranstva a uložení trestu, a keďže sa nejedná o prípad uvedený v § 250i ods. 2 OSP nemohol ani súd v plnej jurisdikcii rozhodnúť o prípadnom porušení zákona uvedeným trestným rozsudkom a vzhľadom na chýbajúcu právnu úpravu (povinnosť vyplývajúcu zo zákona o pôde), nemohol takúto povinnosť uložiť ani odporcovi.

Zákon č. 229/1991 Zb. o pôde je jedným zo zákonov reštitučného charakteru, ktorého cieľom je spolu s ostatnými reštitučnými zákonmi zabezpečiť tzv. reštitučné procesy zmiernenia niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákone presne ustanovenom období vo vzťahu k presne vymedzenému okruhu osôb a na základe v zákone taxatívne ustanovených prípadov straty majetku, v snahe zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989, s cieľom dosiahnuť zlepšenie starostlivosti o poľnohospodársku a lesnú pôdu obnovením pôvodných vlastníckych vzťahov k pôde a upraviť vlastnícke vzťahy k pôde v súlade so záujmami hospodárskeho rozvoja vidieka aj v súlade s požiadavkami na tvorbu krajiny a životného prostredia.

Reštitučné zákony nepredpokladajú (neprezumujú) ani jednu z podmienok stanovených v príslušných ustanoveniach jednotlivých zákonov (v danom prípade § 6 ods. 2 zákona o pôde, na základe ktorého si navrhovateľ uplatnil nárok na vydanie nehnuteľností), takže pre úspešné uplatnenie nároku musí oprávnená osoba preukázať uplatnený reštitučný titul, t.j. že nehnuteľnosti prešli na štát bez právneho dôvodu a že spĺňa podmienky pre vydanie takéhoto majetku.

Zákon č. 229/91 Zb. v platnom znení nezaraďuje prechod vlastníctva na štát v dôsledku konfiškácie medzi reštitučné tituly uvedené v § 6 ods. 1, ale v samostatnom ods. 2 upravuje postup s odvolaním už na vzniknutý nárok na vyňatie z konfiškácie a neodsúdenie pôvodných vlastníkov. **Z uvedeného vyplýva, že nehnuteľnosť možno v reštitúcii vydať osobám, ktorých majetok bol skonfiškovaný len na základe toho, že boli maďarskej národnosti a osobám, ktorých bol majetok skonfiškovaný z iného dôvodu, napr. zradcom, kolaborantom a pod., sa majetok nepriznáva.**

Konfiškačný dekrét č. 108/45 Sb. presne určuje okruh osôb, ktoré ako osoby nepriateľské podliehajú konfiškácii celého majetku.

Podľa § 1 ods. 1 bod 3 dekrétu č. 108/45 Zb. sa konfiškujú celý majetok osôb fyzických bez ohľadu na národnosť, ak :

- vyvíjali činnosť smerujúcu proti štátnej zvrchovanosti podnecovali, alebo sa snažili zviest' iné osoby k takejto činnosti
- akýmkoľvek spôsobom zámerne podporovali nemeckých, alebo maďarských okupantov
- v dobe zvýšeného ohrozenia republiky podporovali germanizáciu, alebo maďarizáciu
- správali sa nepriateľsky k Československej republike, alebo k národu českému, alebo

slovenskému

- trpeli takúto činnosť u osôb spravujúcich ich majetok, alebo podnik.

Každá z týchto činností mala samostatne za následok konfiškáciu celého majetku. V prípadoch, kde už ľudové sudy zistili vinu osoby podľa nariadenia č. 33/45 Sb.n. SNR bolo nutné bezpodmienečne vysloviť, že táto osoba je osobou nepriateľskou v zmysle § 1 ods. 1 bod 3 dekrétu č. 108/45, následkom čoho prepadol celý majetok v prospech štátu. Okruh osôb postihnutých konfiškačnou normou č. 108/1945 Zb. je širší ako okruh osôb v nariadení č. 33/1945 Sb.n. SNR, a preto nebolo potrebné, aby činnosť podľa znenia § 1 ods. 1 bod 3 dekrétu č. 108/1945 vyčerpala skutkovú podstatu trestného činu podľa nariadenia č. 33/1945 Sb.n. SNR o trestnom odňatí majetku.

Podľa dekrétu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb. zo dňa 25. októbra 1945 o konfiškácii nepriateľského majetku a Fonde národnej obnovy v znení zákona č. 84/1949 Sb. zo dňa 23. marca 1949, ktorým sa mení dekrét prezidenta republiky č. 108/1945 Sb. došlo k prechodu konfiškovaného majetku na štát zo zákona, dňom účinnosti dekrétu, teda 30.10.1945 a rozhodnutie správneho orgánu o subjekte konfiškácie malo iba deklaratórny charakter a pôsobí ex tunc, od účinnosti dekrétu. Dekrétom č. 108/1945 Sb. bola vyslovená všeobecná zásada, že za konfiškovaný majetok treba považovať celý majetok osoby, u ktorej bola zistená nepriateľská činnosť v zmysle dekrétu (Vestník Osídľovacieho úradu čiastka 13-14), a preto aj bez uvedenia konkrétnych nehnuteľností bolo potrebné považovať všetok majetok.

Odporca teda správne zistil, že nehnuteľnosti prešli dňom 30.10.1945 na základe dekrétu č. 108/1945 Sb.

Vzhľadom k zisteniu, že pôvodný vlastník M. F. bol odsúdený podľa nariadenia SNR č. 33/1945 Sb.n. SNR v znení nariadenia č. 57/1946 Sb.n. SNR odporca správne konštatoval nesplnenie podmienky na vydanie nehnuteľnosti podľa § 6 ods. 2 zákona a nemožnosť jeho vydania.

Podľa názoru odvolacieho súdu krajský súd správne dospel k záveru, že v danom prípade nebola splnená zákonná podmienka pre vydanie nehnuteľnosti podľa § 6 ods. 2 zákona o pôde, a preto, ak konštatoval, že rozhodnutie odporcu je v súlade so zákonom, bolo potrebné napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne podľa § 219 OSP potvrdiť.

Krajský súd priznal právnemu zástupcovi zúčastnenej osobe označenej v záhlaví rozsudku ako povinná osoba v 4. rade náhradu trov konania v sume 9978 Sk, ktoré uložil zaplatiť navrhovateľovi na účet právneho zástupcu zúčastnenej osoby JUDr. T. N. do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Odvolací súd si síce argumentáciu navrhovateľa, podľa ktorej nemala byť priznaná náhrada trov konania povinnej osobe, pretože mu neprislúcha postavenie účastníka konania, neosvojil, dospel však k záveru o potrebe zmeny rozsudku v uvedenej časti podľa § 220 OSP tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal podľa §250k ods. 1 veta druhá OSP.

Za dôvody hodné osobitného zreteľa považoval práve špecifickosť daného prípadu, keď predmetný trestný rozsudok Okresného ľudového súdu č.k. Tľud 68/45

zo dňa 3. septembra 1946 (právoplatného dňa 03.09.1946) nebolo možné zrušiť ani na základe zákona č. 119/1990 Zb. o súdnych rehabilitáciách, pretože k zrušeniu rozhodnutí zo zákona mohlo dôjsť iba v prípade právoplatných odsudzujúcich súdnych rozhodnutí vyhlásených v čase od 25. februára 1948 do 1. januára 1990, týkajúce sa skutkov spáchaných po 5. máji 1945. Odsudzujúci rozsudok v prípade právneho predchodcu navrhovateľa bol vyhlásený dňa 3.9.1946, teda sa naň nevzťahuje jeho vecná pôsobnosť a rovnako nebolo možné pre účely reštitučného konania vyhodnotiť predmetný trestný rozsudok z dôvodov vyššie uvedených a odstrániť tak prípadnú navrhovateľom tvrdenú skrivodlivosť.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 246c a 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 vety druhej OSP.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 246c OSP).

V Bratislave dňa 10. januára 2008

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová